Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

16. juuli 2015*

Eelotsusetaotlus — Kaubamärgid — Direktiiv 89/104/EMÜ — Artikkel 5 — Kaubamärki kandvad tooted, mis on lubatud vabasse ringlusse ja mille suhtes kohaldatakse aktsiisi peatamise korda ilma kaubamärgiomaniku nõusolekuta — Selle omaniku õigus vastustada seda kohaldamist — Mõiste „kaubandustegevuse käigus”

Kohtuasjas C-379/14,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Gerechtshof Den Haagi (Madalmaad) 22. juuli 2014.aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 7. augustil 2014, menetlustes

TOP Logistics BV,

Van Caem International BV

versus

Bacardi & Company Ltd,

Bacardi International Ltd

ja

Bacardi & Company Ltd,

Bacardi International Ltd

versus

TOP Logistics BV,

Van Caem International BV,

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja president M. Ilešič (ettekandja), kohtunikud A. Ó Caoimh, C. Toader, E. Jarašiūnas ja C. G. Fernlund,

kohtujurist: Y. Bot,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

* Kohtumenetluse keel: hollandi.

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

— TOP Logistics BV, esindajad: *advocaat* G. van der Wal ja *advocaat* M. Tsoutsanis,

— Van Caem International BV, esindaja: *advocaat* J. S. Hofhuis,

— Bacardi & Company Ltd ja Bacardi International Ltd, esindajad: *advocaat* N. Mulder, *advocaat* R. E. van Schaik ja *advocaat* A. M. E. Voerman,

— Prantsuse valitsus, esindajad: D. Colas ja F. Gloaguen,

— Portugali valitsus, esindajad: L. Inez Fernandes, M. Rebelo ja N. Vitorino,

— Euroopa Komisjon, esindajad: F. Wilman, F. W. Bulst ja L. Grønfeldt,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus käsitleb nõukogu 21. detsembri 1988. aasta esimese direktiivi 89/104/EMÜ kaubamärke käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT 1989, L 40, lk 1; ELT eriväljaanne 17/01, lk 92) artikli 5 tõlgendamist.

2 Taotlus on esitatud seoses kahe kohtuvaidlusega, millest ühe kohtuvaidluse pooled on ühelt poolt TOP Logistics BV (edaspidi „TOP Logistics”) ja Van Caem International BV (edaspidi „Van Caem”) ning teiselt poolt Bacardi & Company Ltd ja Bacardi International Ltd (edaspidi koos „Bacardi”) ning teise kohtuvaidluse pooled on ühelt poolt Bacardi ja teiselt poolt TOP Logistics ja Van Caem; kohtuvaidlused puudutavad Bacardilt pärinevaid kaupu, mis on ilma viimati nimetatu nõusolekuta toodud Euroopa Majanduspiirkonda (EMP) ja mille suhtes on seal kohaldatud aktsiisi peatamise korda.

Õiguslik raamistik

Direktiiv 89/104

3 Direktiivi 89/104 artikli 5 lõigetes 1 ja 3 oli sätestatud:

„1. Registreeritud kaubamärk annab omanikule selle kasutamise ainuõiguse. Omanikul on õigus takistada kõiki kolmandaid isikuid kasutamast kaubandustegevuse käigus ilma tema loata:

a) kõiki kaubamärgiga identseid tähiseid kaupade või teenuste puhul, mis on identsed nendega, mille jaoks kaubamärk on registreeritud;

b) kõiki tähiseid, mille identsuse või sarnasuse tõttu kaubamärgiga ning identsuse või sarnasuse tõttu kaubamärgiga ja tähisega kaitstud kaupade või teenustega on tõenäoline, et üldsus võib need omavahel segi ajada või tekitada seoseid kaubamärgi ja tähise vahel.

[…]

3. Lõigete 1 ja 2 alusel võib muu hulgas keelata järgmised toimingud:

[…]

b) kõnealuse tähisega kaupade pakkumine, turuleviimine või ladustamine nimetatud otstarbel või kõnealuse tähisega teenuste pakkumine või osutamine;

c) kaupade importimine ja eksportimine kõnealuse tähise all;

[…].”

4 Direktiiv 89/104 tunnistati kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2008. aasta direktiiviga 2008/22/EÜ kaubamärke käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (ELT L 299, lk 25), mis hakkas kehtima 28. novembril 2008. Põhikohtuasjade faktiliste asjaolude asetleidmise kuupäeva arvestades tuleb põhikohtuasjade suhtes siiski kohaldada direktiivi 89/104.

Direktiiv 92/12/EMÜ

5 Nõukogu 25. veebruari 1992. aasta direktiivi 92/12/EMÜ aktsiisiga maksustatava kauba üldise korralduse ja selle kauba valdamise, liikumise ning järelevalve kohta (EÜT L 76, lk 1; ELT eriväljaanne 09/01, lk 179) artikli 3 lõige 1 oli sõnastatud järgmiselt:

„Käesolevat direktiivi kohaldatakse ühenduse tasandil järgmistele toodetele […]:

[…],

— alkohol ja alkohoolsed joogid,

[…].”

6 Direktiivi 92/12 artikli 4 punktides b ja c oli sätestatud:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

[…]

b) *maksuladu*: koht, kus volitatud laopidaja oma tegevuse käigus toodab, töötleb, valdab, võtab vastu või väljastab aktsiisiga maksustatavat kaupa aktsiisi peatamise korra alusel ning mille suhtes kehtivad mõningad selle liikmesriigi pädevate asutuste kehtestatud tingimused, kus maksuladu asub;

c) *peatamise kord*: kauba tootmise, töötlemise, valdamise ja liikumisega seotud maksukord, mille puhul aktsiis on peatatud;

[…]”

7 Direktiivi 92/12 artikli 5 lõige 1 oli sõnastatud järgmiselt:

„Artikli 3 lõikes 1 nimetatud kaup maksustatakse aktsiisiga valmistamise ajal ühenduse territooriumil, nagu see on kindlaks määratud artiklis 2, või nimetatud territooriumile importimise ajal.

„Aktsiisiga maksustatava kauba import” on nimetatud kauba saabumine ühenduse territooriumile […]

Kui aga kaubale kohaldatakse ühenduse territooriumile saabumisel ühenduse tolliprotseduuri, loetakse importimise ajaks ühenduse tolliprotseduuri lõppemise aeg.”

8 Direktiivi 92/12 artikli 6 lõikes 1 oli sätestatud:

„Aktsiis tuleb tasuda tarbimiseks ringlusse lubamise hetkest […]

Aktsiisiga maksustatava kauba tarbimiseks ringlusse lubamine on:

a) mis tahes viisil, sealhulgas eeskirjade vastaselt kõrvalekaldumine aktsiisi peatamise korrast;

b) toodete mis tahes viisil, sealhulgas eeskirjade vastaselt tootmine väljaspool aktsiisi peatamise korda;

c) nimetatud toodete mis tahes viisil, sealhulgas eeskirjade vastaselt importimine juhul, kui kaubale ei kohaldata aktsiisi peatamise korda.”

9 Direktiivi 92/12 artikli 11 lõike 2 kohaselt:

„Sellise aktsiisiga maksustatava kauba tootmine, töötlemine ja valdamine, millelt ei ole aktsiisi tasutud, toimub maksulaos.”

10 Direktiiv 92/12 tunnistati alates 1. aprillist 2010 kehtetuks nõukogu 16. detsembri 2008. aasta direktiiviga 2008/118/EÜ, mis käsitleb aktsiisi üldist korda ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 92/12 (ELT 2009, L 9, lk 12). Põhikohtuasjade faktiliste asjaolude asetleidmise kuupäeva arvestades tuleb põhikohtuasjade suhtes siiski kohaldada direktiivi 92/12.

Määrus (EMÜ) nr 2913/92

11 Nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (EÜT L 302, lk 1; ELT eriväljaanne 02/04, lk 307), mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. aprilli 1999. aasta määrusega (EÜ) nr 955/1999 (EÜT L 119, lk 1; ELT eriväljaanne 02/09, lk 221; „edaspidi „tolliseadustik”), artikli 91 lõige 1 nägi ette:

„Välistransiidiprotseduur võimaldab ühenduse tolliterritooriumil ühest punktist teise liikuda järgmistel kaupadel:

a) ühenduseväline kaup, ilma et selle suhtes kohaldataks imporditollimaksu ja muid makse või kaubanduspoliitilisi meetmeid;

[…]”

12 Tolliseadustiku artiklis 92 oli sätestatud:

„1. Välistransiidiprotseduur lõpetatakse ja tolliprotseduuri haldaja kohustused loetakse täidetuks, kui protseduurile suunatud kaup ja nõutavad dokumendid esitatakse sihtkoha tolliasutuses kooskõlas kõnealust protseduuri reguleerivate sätetega.

2. Toll lõpetab protseduuri, kui tolliametnikud saavad lähtetolliasutuses ja sihttolliasutuses olevate andmete võrdlemise põhjal kinnitada, et protseduur on nõuetekohaselt lõppenud.”

13 Tolliseadustiku artikli 98 lõikes 1 oli ette nähtud:

„Tolliladustamisprotseduur võimaldab tollilaos hoida:

a) ühendusevälist kaupa, ilma et sellelt tuleks tasuda imporditollimaksu või sellele kohaldataks kaubanduspoliitilisi meetmeid;

[…]”

14 Tolliseadustik tunnistati kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2008. aasta määrusega (EÜ) nr 450/2008, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (ajakohastatud tolliseadustik (ELT L 145, lk 1)). Põhikohtuasja faktiliste asjaolude asetleidmise kuupäeva arvestades tuleb käesoleva kohtuotsuse punktis 19 nimetatud kaupade suhtes siiski kohaldada tolliseadustikku.

Põhikohtuasjad ja eelotsuse küsimused

15 TOP Logistics, varasema nimega „Mevi Internationaal Expeditiebedrijf BV” (edaspidi „Mevi”), on kaupade ladustamise ja ümberlaadimisega tegelev ettevõtja. Tal on tolli- ja aktsiisilao pidamise tegevusluba.

16 Van Caem on ettevõtja, kes on tegev kaubamärgiga toodete rahvusvahelises kaubanduses.

17 Bacardi toodab ja turustab alkohoolseid jooke. Ta on nende toodetega seotud mitme kaubamärgi omanik.

18 Van Caemi ülesandel ladustas Mevi Rotterdami (Madalmaad) sadamas 2006. aastal mitu partiid Bacardi kaupa, mis oli veetud Madalmaadesse kolmandast riigist.

19 Nende kaupade suhtes kohaldati välistransiidi tolli peatamismenetlust või tolliladustamisprotseduuri ning neid nimetati T1 kaupadeks.

20 Neist kaupadest osa lasti seejärel vabasse ringlusse ja neile kohaldati aktsiisi peatamise korda. Kaubad väljusid seega tolliseadustiku artiklites 91, 92 ja 98 reguleeritud tolli peatamismenetlusest ja need paigutati aktsiisilattu.

21 Kuna Bacardi ei olnud kõnealuste kaupade toomiseks EMP-sse oma nõusolekut andnud ja kuivõrd ta sai ka teada, et tootekoodid olid kõnealustesse partiidesse kuuluvatelt pudelitelt eemaldatud, palus ta kaubad kinni pidada ja taotles Rechtbank Rotterdamilt mitme meetme kohaldamist. Seda tehes väitis Bacardi, et rikutud on tema Beneluxi kaubamärke.

22 Rechtbank Rotterdam (Rotterdami esimese astme kohus) tuvastas 19. novembri 2008. aasta otsuses, et kõnealuste kaupade EMP-sse toomisega rikuti Bacardi Beneluxi kaubamärke, ning kohaldas osa taotletud meetmetest.

23 TOP Logistics esitas Gerechtshof Den Haagile (Haagi apellatsioonikohus) apellatsioonkaebuse. Selles apellatsioonimenetluses lubati Van Caemil menetlusse astuda.

24 Nimetatud kohus leidis 30. oktoobri 2012. aasta vaheotsuses, et niikaua kui kõnealustel kaupadel oli T1 kaupade staatus, ei ole Bacardi Beneluxi kaubamärke rikutud.

25 Seoses küsimusega, kas neid kaubamärke rikuti siis, kui asjassepuutuvatele kaupadele kohaldati aktsiisi peatamise korda, teatas Gerechtshof Den Haag oma vaheotsuses enda kavatsusest esitada eelotsusetaotlus.

26 Gerechtshof Den Haag selgitab eelotsusetaotluses, et erinevalt T1 kaupade suhtes kehtivast tasuti aktsiisilaos ladustatud kaupade eest võimalikult tasumisele kuuluv imporditollimaks. Viimati nimetatud kaubad seega imporditi direktiivi 92/12 tähenduses ja lubati vabasse ringlusse. Neist sai ühenduse kaup.

27 Gerechtshof Den Haag on seisukohal, et eespool tuvastatu ei pea tingimata viima järeldusele, et kõnealused kaubad on direktiivi 89/104 artikli 5 lõike 3 punkti c tähenduses imporditud.

28 Lisaks sellele on Gerechtshof Den Haagil tekkinud kahtlused küsimuse suhtes, kas seoses kaupadega, millele kohaldatakse aktsiisi peatamise korda, võib olla tegemist „kasutam[isega] kaubandustegevuse käigus" direktiivi 89/104 artikli 5 lõike 1 tähenduses ja ohuga kahjustada mõnda kaubamärgi ülesannet Euroopa Kohtu praktika tähenduses.

29 Neil asjaoludel otsustas Gerechtshof Den Haag menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„Need küsimused puudutavad väljastpoolt EMP-d pärinevat kaupa, mis on […] pärast selle viimist EMP territooriumile (mida ei ole teinud kaubamärgi omanik või mida ei ole tehtud tema loal) suunatud teatavas Euroopa Liidu liikmesriigis välistransiidi- või tolliladustamisprotseduurile [...].

1. Kui sellise kauba suhtes kohaldatakse käesoleva kohtuasja asjaoludel aktsiisi peatamise korda, kas siis tuleb seda pidada direktiivi 89/104 artikli 5 lõike 3 punkti c tähenduses impordituks, mistõttu on tegemist „(tähise) kasutamisega kaubandustegevuse käigus", mille kaubamärgi omanik võib nimetatud direktiivi artikli 5 lõike 1 alusel keelata?

2. Kas juhul, kui vastus esimesele küsimusele on jaatav, tuleb lähtuda sellest, et käesoleva kohtuasja asjaoludel ei kahjusta ega saa kahjustada kaubamärgi ülesandeid sellise kauba (millele selles liikmesriigis kohaldatakse aktsiisi peatamise korda) pelk olemasolu teatavas liikmesriigis, mistõttu ei saa nimetatud liikmesriigis siseriiklikele kaubamärgiõigustele tuginev kaubamärgi omanik kauba olemasolu vastustada?"

Eelotsuse küsimuste analüüs

30 Oma küsimustega, mida tuleb käsitleda koos, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus selgitust selle kohta, kas direktiivi 89/104 artiklit 5 tuleb tõlgendada nii, et ühes või mitmes liikmesriigis registreeritud kaubamärgi omanik võib vastu olla sellele, et kolmas isik laseb kohaldada selle kaubamärgiga kaupade suhtes aktsiisi peatamise korda pärast seda, kui need kaubad on ilma kaubamärgi omaniku nõusolekuta toodud EMP-sse ja lastud vabasse ringlusse.

31 Sellega seoses tuleb kõigepealt meenutada, et peamine on see, et ühes või mitmes liikmesriigis registreeritud kaubamärgi omanik saaks kontrollida seda kaubamärki kandvate kaupade esmakordset turuleviimist EMP-s (vt eelkõige kohtuotsused Zino Davidoff ja Levi Strauss, C-414/99–C-416/99, EU:C:2001:617, punkt 33; Makro Zelfbedieningsgroothandel jt, C-324/08, EU:C:2009:633, punkt 32, ja L'Oréal jt, C-324/09, EU:C:2011:474, punkt 60).

32 Selle tagamiseks antakse direktiivi 98/104 artikliga 5 kaubamärgi omanikule ainuõigus, mille alusel ta võib keelata kõigil kolmandatel isikutel ilma tema nõusolekuta eelkõige tema kaubamärki kandva kauba importimise, selle pakkumise, turuleviimise või ladustamise nimetatud otstarbel (kohtuotsused Zino Davidoff ja Levi Strauss, C-414/99–C-416/99, EU:C:2001:617, punkt 40; Van Doren + Q, C-244/00, EU:C:2003:204, punkt 33, ja Peak Holding, C-16/03, EU:C:2004:759, punkt 34).

33 Käesoleval juhul toodeti põhikohtuasjas käsitletavad kaubad kolmandas riigis. Need toodi Euroopa Liidu tolliterritooriumile ilma kaubamärgi omaniku nõusolekuta ja suunati tolli peatamismenetlusse. Seejärel lubati need vabasse ringlusse, millega lõpetati nimetatud tolliprotseduur ja mille tulemusel tuli tasuda imporditollimaks, ilma et kaubamärgi omanik oleks selleks andnud oma nõusolekut.

34 Eelotsusetaotlusest nähtub, et kõnealuste kaupade suhtes ei kohaldata enam tolli peatamismenetlust. Järelikult ei ole sellises kohtuasjas nagu põhikohtuasi kohaldatav kohtupraktika, mille kohaselt kaubamärgiga kaupade suunamine peatamisprotseduurile, nagu tolliseadustiku artiklites 91 ja 92 sätestatud välistransiidiprotseduurile või tolliseadustiku artiklis 98 sätestatud tolliladustamisprotseduurile, ei saa pelgalt selle suunamise tõttu rikkuda kaubamärgiomaniku ainuõigust (vt eelkõige kohtuotsus Philips ja Nokia, C-446/09 ja C-495/09, EU:C:2011:796, punktid 55 ja 56 ja seal viidatud kohtupraktika).

35 Vastupidi, kuivõrd põhikohtuasjas käsitletavate kaupade eest tasuti imporditollimaks ja kaup lubati vabasse ringlusse, siis oli tegemist nende kaupade importimisega direktiivi 89/104 artikli 5 lõike 3 punkti c tähenduses (vt selle kohta kohtuotsus Class International, C-405/03, EU:C:2005:616, punktid 43 ja 44, ja kohtumäärus Canon, C-449/09, EU:C:2010:651, punkt 18).

36 Kuna põhikohtuasjas käsitletavad kaubad kuuluvad ühte, direktiivi 92/12 artikli 3 lõikes 1 nimetatud toodete kategooriasse, siis muutusid need ka sama direktiivi tähenduses imporditud kaubaks alates hetkest, mil nad väljusid tolliprotseduurist.

37 Kahtlused, mis eelotsusetaotluse esitanud kohtul on siiski seoses küsimusega, kas kaubamärgiomanik võib vastu olla sellele, et niimoodi ilma tema loata vabasse ringlusse lubatud kaupade suhtes kohaldatakse aktsiisi peatamise korda, on esiteks seotud asjaoluga, et direktiivi 92/12 sätete kohaselt ei tasuta aktsiisilaos ladustamise ajal aktsiisi ning järelikult ei saa kõnealuseid kaupu veel tarbimisse lubada.

38 Kuid nagu Bacardi ja Prantsuse valitsus märkisid, tuleneb direktiivi 89/104 artikli 5 lõike 3 sõnastusest ning ka käesoleva kohtuotsuse punktis 32 viidatud kohtupraktikast, et kaubamärgi omanik ei pea oma ainuõiguse kasutamiseks ootama, kuni tema kaubamärki kandvad kaubad lubatakse tarbimisse. Ta võib nimelt ka vastu vaielda teatavatele toimingutele, mis on enne tarbimisse lubamist tema nõusolekuta tehtud. Nende toimingute hulka kuuluvad eelkõige kõnealuste kaupade importimine ja nende ladustamine turuleviimise eesmärgil.

39 Tulenevalt artikli 5 lõikest 3 koostoimes sama artikli lõikega 1 tuleb tõdeda, et sellise ettevõtja nagu käesoleval juhul Van Caemi toimingud – mis seisnevad selles, et tooteid imporditakse liitu ilma kaubamärgiomaniku nõusolekuta ja lastakse nende kaupade suhtes kohaldada aktsiisi peatamise korda, ladustades neid seega kuni aktsiisi tasumise ja tarbimisse lubamiseni aktsiisilaos – tuleb kvalifitseerida kui „[kaubamärgiga identse tähise] kasutam[ine] kaubandustegevuse käigus [...] kaupade [...] puhul, mis on identsed nendega, mille jaoks kaubamärk on registreeritud” direktiivi 89/104 artikli 5 lõike 1 tähenduses.

40 Tõele vastab küll see, et kui kõnealune ettevõtja impordib ja ladustab kaupu, mis kannavad teise isiku kaubamärgiga identset tähist ja mis on identsed nende kaupadega, mille jaoks kaubamärk on registreeritud, siis ei kasuta ta seda tähist tarbijatega tehtud tehingutes. Siiski ei saa direktiivi 89/104 artikli 5 lõikes 1 kasutatud sõnastust „kasutam[ine]” ja „kaubandustegevuse käigus” tõlgendada nii, et sellega peetakse silmas üksnes ettevõtja ja tarbija vahelisi otsesuhteid, vastasel juhul kaotaks direktiivi 89/104 artikli 5 lõige 3 oma kasuliku mõju.

41 Mis puudutab esiteks mõistet „kasutamine”, siis on Euroopa Kohtul juba olnud võimalus täpsustada, et kaubamärgiga identse tähise kasutamisega direktiivi 89/104 artikli 5 tähenduses on tegemist siis, kui asjassepuutuv ettevõtja kasutab seda tähist oma kommertsteadaandes (kohtuotsus Google France ja Google, C-236/08–C-238/08, EU:C:2010:159, punkt 56).

42 See on nii näiteks siis, kui ettevõtja impordib või annab laopidajale üle temale mittekuuluva kaubamärgiga kaupu nende turuleviimise eesmärgil. Vastupidisel juhul ei saaks direktiivi 89/104 artikli 5 lõikes 3 nimetatud importimist ja turuleviimise eesmärgiga ladustamist, mis toimub tavaliselt ilma otsese kontaktita potentsiaalsete tarbijatega, kvalifitseerida „kasutamisena" selle artikli tähenduses ja neid ei saaks seega keelata, samas kui liidu seadusandja on neid sõnaselgelt nimetanud toiminguteks, mida võib keelata.

43 Mis puudutab teiseks sõnastust „kaubandustegevuse käigus", siis on väljakujunenud kohtupraktikas leitud, et asjaomase kaubamärgiga identse tähise kasutamine toimub kaubandustegevuses, kui seda kasutatakse äritegevuses majandusliku kasu saamise eesmärgil, mitte erasfääris (kohtuotsused Arsenal Football Club, C-206/01, EU:C:2002:651, punkt 40; Céline, C-17/06, EU:C:2007:497, punkt 17, ja Google France ja Google, C-236/08–C-238/08, EU:C:2010:159, punkt 50).

44 See on ilmselgelt niimoodi siis, kui – nagu põhikohtuasjas – kaubamärgiga toodete paralleelkaubandusega tegelev ettevõtja laseb selliseid tooteid importida ja ladustada.

45 Mis puudutab seevastu sellist laopidajat nagu käesolevas asjas TOP Logistics, siis tuleb tõdeda, et asjaolu, et ta osutab teise isiku kaubamärki kandvate kaupade ladustamise teenust, ei kujuta endast selle kaubamärgiga identse tähise kasutamist nende kaupade jaoks, mis on identsed või sarnased kaupadega, mille jaoks kaubamärk on registreeritud. Kui see teenuseosutaja võimaldab oma kliendil sellist kasutamist, siis ei tule tema tegevust hinnata mitte direktiivi 89/104 sätete põhjal, vaid vajaduse korral tuleb aluseks võtta teised õigusnormid (vt analoogia alusel kohtuotsus Frisdranken Industrie Winters, C-119/10, EU:C:2011:837, punktid 28–35).

46 Teiseks on eelotsusetaotluse esitanud kohtul tekkinud küsimus, kuivõrd võib kaubamärgi ülesandeid kahjustada see, et teise isiku kaubamärki kandvate kaupade suhtes lastakse kohaldada aktsiisi peatamise korda. Eelotsusetaotluse esitanud kohus viitab selles kontekstis Euroopa Kohtu praktikale, mille kohaselt peab direktiivi 89/104 artikli 5 lõike 1 punktis a sätestatud juhul piirduma kaubamärgiga antud ainuõiguse kasutamine juhtudega, mil tähise kasutamine kolmanda isiku poolt mõjutab kahjulikult või võib kahjulikult mõjutada mõnd kaubamärgi ülesannet, olgu siis tegemist kas peamise ülesandega tähistada kaubamärki kandva toote või teenuse päritolu või siis kaubamärgi mõne muu ülesandega (kohtuotsused Google France ja Google, C-236/08–C-238/08, EU:C:2010:159, punkt 79, ning Interflora ja Interflora British Unit, C-323/09, EU:C:2011:604, punkt 38).

47 Sellega seoses tuleb meenutada, et päritolu tähistamise peamine ülesanne võimaldab määratleda kaubamärgiga tähistatud kauba või teenuse konkreetselt ettevõtjalt pärinevana, kusjuures see ettevõtja on see isik, kelle kontrolli all kaupa või teenust turustatakse (kohtuotsus Backaldrin Österreich The Kornspitz Company, C-409/12, EU:C:2014:130, punkt 20 ja seal viidatud kohtupraktika).

48 Nagu Bacardi ja Prantsuse valitsus märkisid, kahjustab kolmanda isiku mis tahes toiming, mis takistab ühes või mitmes liikmesriigis registreeritud kaubamärgi omanikul kasutamast tema õigust – mida on tunnustatud käesoleva kohtuotsuse punktis 32 viidatud kohtupraktikas – kontrollida seda kaubamärki kandvate kaupade esmakordset turuleviimist EMP-s, juba oma olemuselt seda kaubamärgi peamist ülesannet. Toodete importimine ilma asjaomase kaubamärgi omaniku nõusolekuta ja nende ladustamine aktsiisilaos kuni nende liidus tarbimisse lubamiseni võtab selle kaubamärgi omanikult võimaluse kontrollida tema kaubamärki kandvate toodete EMP-s esmakordse turuleviimise tingimusi. Sellised toimingud kahjustavad seega kaubamärgi ülesannet, mis seisneb selle ettevõtja näitamises, kellelt tooted pärinevad ja kelle kontrolli all esmakordne turuleviimine toimub.

49 Seda analüüsi ei kummuta asjaolu, et imporditud kaubad, mille suhtes kohaldatakse aktsiisi peatamise korda, võib seejärel kolmandasse riiki eksportida, seega ei lubata neid üldse liikmesriigis tarbimisse. Selle kohta tuleb üksnes märkida, et eksportida võib kõiki vabasse ringlusse lubatud kaupu. See võimalus ei saa takistada kaubamärginormide kohaldamist liitu imporditud kaupadele. Eksportimine ise on üks direktiivi 89/104 artikli 5 lõikes 3 nimetatud toimingutest.

50 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb esitatud küsimustele vastata, et direktiivi 89/104 artiklit 5 tuleb tõlgendada nii, et ühes või mitmes liikmesriigis registreeritud kaubamärgi omanik võib vastu olla sellele, et kolmas isik laseb kohaldada selle kaubamärgiga kaupade suhtes aktsiisi peatamise korda pärast seda, kui need kaubad on toodud ilma kaubamärgi omaniku nõusolekuta EMP-sse ja lastud vabasse ringlusse.

Kohtukulud

51 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

Nõukogu 21. detsembri 1988. aasta esimese direktiivi 89/104/EMÜ kaubamärke käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta artiklit 5 tuleb tõlgendada nii, et ühes või mitmes liikmesriigis registreeritud kaubamärgi omanik võib vastu olla sellele, et kolmas isik laseb kohaldada selle kaubamärgiga kaupade suhtes aktsiisi peatamise korda pärast seda, kui need kaubad on toodud ilma kaubamärgi omaniku nõusolekuta Euroopa Majanduspiirkonda ja lastud vabasse ringlusse.

Allkirjad